

3. ΟΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ (α΄ μέρος)

α. Προς αναζήτηση νέων δρόμων

Αιτίες που οδήγησαν στις ανακαλύψεις

- **Οι εντυπώσεις που είχαν σχηματίσει οι Ευρωπαίοι ότι η Ασία ήταν μυστηριώδης και πλουσιότερη γη, οι οποίες προέρχονταν από τα ταξίδια εμπόρων που ακολουθούσαν το δρόμο του μεταξιού και από διάφορα βιβλία (όπως το ‘Βιβλίο των θαυμάτων’ του Μάρκο Πόλο- βλ. παραθ. σ.122).**
- **Η κυριαρχία των Οθωμανών στη Δ. Ασία, που εμπόδιζε τη μεταφορά ασιατικών προϊόντων στην Ευρώπη.**
- **Η έλλειψη πολύτιμων μετάλλων στην Ευρώπη.**
- **Το μονοπώλιο εμπορίου μπαχαρικών από τους Βενετούς και τους Άραβες.**
- **Ο ανταγωνισμός των εθνικών κρατών**

Πρωτοστατούν, λόγω της καλής γεωγραφικής τους θέσης και της χρηματοδότησης των εξερευνητικών ταξιδιών από τους ηγεμόνες, η Ισπανία και η Πορτογαλία.

β. Οι πρόοδοι στη ναυσιπλοΐα

Τελειοποιούνται η *πυξίδα*, ο *αστρολάβος* (όργανο προσδιορισμού του γεωγραφικού πλάτους) και ο *πορτολάνος* (ναυτικός χάρτης).

γ. Οι Ευρωπαίοι ανακαλύπτουν τον κόσμο (βλ. σσ. 123-125 σχ. βιβλίου)

δ. Η κατάκτηση του Νέου Κόσμου και οι αποικιακές αυτοκρατορίες

1494: Συνθήκη της Τορντεζίλας

Ισπανοί και Πορτογάλοι* μοιράζονται τις περιοχές που ανακάλυψαν και τις μετατρέπουν σε αποικίες για να τις εκμεταλλευτούν(και με τη βούλλα του Πάπα Αλέξανδρου VI). Ακολουθούν σφαγές και καταστροφή των προκολομβιανών πολιτισμών (βλ. παραθ. σ.126). Επίσης, εγκαινιάζεται το εμπόριο μαύρων από την Αφρική

*Οι *Πορτογάλοι* ιδρύουν εμπορικούς σταθμούς από τις ακτές της Αφρικής και τον Περσικό κόλπο μέχρι την Ιαπωνία, ενώ στρέφονται και προς τη Βραζιλία (φυτείες τσαγιού, κακάο, ζάχαρης) –βλ. *χάρτη σ.127*

Οι *Ισπανοί* δημιουργούν μια ηπειρωτική αυτοκρατορία από το Μπουένος Άιρες ως την Καλιφόρνια και ασχολούνται με φυτείες κακάο, ζαχαροκάλαμου, ρυζιού, καπνού, αμπελιών, αλλά και με ορυχεία αργύρου.

Αργότερα, στο αποικιοκρατικό παιχνίδι θα μπουν *Άγγλοι, Γάλλοι & Ολλανδοί*.

3. ΟΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ (μέρος β')

ε. Η Ευρώπη μετά τις Ανακαλύψεις

Οι Συνέπειες των Ανακαλύψεων

1. Οικονομικές

- **Μετατόπιση του κέντρου οικονομικής δραστηριότητας** από τη Ν.Α. Ευρώπη στη βόρεια και δυτική.
- **Αύξηση στην κυκλοφορία του χρήματος** (λόγω της εισαγωγής χρυσού και ασημιού) και **αναγωγή του νομίσματος στο μοναδικό ανταλλακτικό μέσο.**
- **Συσσώρευση κεφαλαίων και επενδύσεις** σε τραπεζικές, χρηματιστηριακές, ασφαλιστικές & εμπορικές επιχειρήσεις, ανάπτυξη εμπορίου και βιοτεχνίας, αλλά και **διατήρηση της γεωργίας ως θεμέλιου της οικονομίας**, παραγκωνισμός των συντεχνιών.
Ανατροπή της φεουδαρχικής δομής της οικονομίας και **εμφάνιση του κεφαλαιοκρατικού συστήματος** (καπιταλισμός).
- **Πτώση της τιμής των μετάλλων**
- **Αυξήσεις στις τιμές των αγαθών** (στα τέλη του 16^{ου} αι. άγγιζαν το 300-400%).

2. Κοινωνικές

- **Κοινωνικές αναπροσαρμογές: Βελτίωση της ζωής των αγροτών** (λόγω των υψηλών τιμών των αγαθών) και **ζημίες για τους εργάτες και τους ευγενείς.**
- Σχηματισμός της **αστικής τάξης.**

3. Πολιτιστικές

Ανάπτυξη πολλών επιστημονικών κλάδων (γεωγραφία, αστρονομία, μαθηματικά, ζωολογία, εθνογραφία, βοτανική κ.ά), ως αποτέλεσμα της έμφυτης ανάγκης του ανθρώπου για γνώση, αλλά κι εξαιτίας της ανάγκης αντιμετώπισης πρακτικών αναγκών.